

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 12.

Vydána dne 7. března 1933.

Obsah: (44. a 45.) 44. Zákon, kterým se vydávají zvláštní předpisy o soutěži ve věcech peněžnictví a o úpravě úrokové úrovně. — 45. Zákon, jímž se určuje pro další leta výše státních záruk za vývozní úvěry, které smějí poskytnuty býti podle II. hlavy zákona ze dne 16. července 1931, č. 121 Sb. z. a n., o podpoře zahraničního obchodu.

44.

**Zákon ze dne 2. března 1933,
kterým se vydávají zvláštní předpisy o soutěži
ve věcech peněžnictví a o úpravě úrokové
úrovně.**

Národní shromáždění republiky československé usneslo se na tomto zákoně:

Část první.

O soutěži ve věcech peněžnictví.

§ 1.

(1) Poradnímu sboru ve věcech peněžnictví (čl. LIV., odst. 1., zákona ze dne 21. dubna 1932, č. 54 Sb. z. a n.) přísluší stanoviti pro soutěž v peněžnictví zásady dobrých mravů, zejména pokud jde o dohody úrokové všeho druhu, a zásady jím stanovené měniti nebo rušiti.

(2) Vláda může Poradní sbor vyzvati, aby stanovil takové zásady o jednotlivých otázkách, zejména aby v určité lhůtě upravil úrokové sazby na úroveň odpovídající hospodářským poměrům. Mimo to může si vláda vyžádati na sboru vyjádření o přiměřenosti rozpětí mezi pasivními a aktivními úroky u jednotlivých druhů peněžních ústavů a peněžních podniků (čl. LII. zák. č. 54/1932 Sb. z. a n.).

(3) Zásady stanovené podle předešlých odstavců stávají se právně závaznými (peněžnické normy soutěžní), byly-li vládou schváleny a vyhlášeny ve Sbírce zákonů a nařízení; předložiti návrh na jejich schválení přísluší ministru financí v dohodě s ministrem průmyslu, obchodu a živností a ostatními zúčastněnými ministry.

§ 2.

(1) Jednati o stížnostech na porušení peněžnické normy soutěžní, pokud nejde o trestný čin podle § 18, přísluší Ústřednímu smírčímu orgánu (§ 10).

(2) Stížnost jest podati nejdéle do jednoho roku ode dne, kdy k závadnému činu došlo.

(3) Právo ke stížnosti mají nejen peněžní ústavy, peněžní podniky a jejich ústředí, nýbrž i kdokoli jiný.

(4) Vznesení věci na Ústřední smírčí orgán nevyklučuje zákroku podle ustanovení zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, č. 111 Sb. z. a n., je-li porušení peněžnické normy soutěžní závadné i podle řečeného zákona.

§ 3.

(1) Ústřední smírčí orgán prozkoumá stížnost a vrátí stěžovateli stížnost opožděnou, nebo pro niž není věcně příslušný, aneb stížnost zřejmě bezdůvodnou s odůvodněním, proč byla odmítnuta.

(2) Shledá-li Ústřední smírčí orgán, že byla podána stížnost pro trestný čin v § 18 uvedený, postoupí ji z moci úřední příslušnému okresnímu úřadu, aniž provedl řízení podle §§ 4 až 8, a zpraví o tom stěžovatele.

§ 4.

(1) O stížnosti, kterou podal peněžní ústav (podnik, ústředí), zavede Ústřední smírčí orgán neprodleně smírčí řízení. Za tento úkon zaplatí ústav (podnik, ústředí) Ústřednímu smírčímu orgánu napřed poplatek, jehož výše bude stanovena vládním nařízením.

(2) Smírčí řízení zahájí se tím, že se strany vyzvou doporučeným dopisem, aby se

dostavily k smířcímu jednání před smířcí senát Ústředního smířčího orgánu. Nedostaví-li se strana, proti níž stížnost byla podána, může ji Ústřední smířčí orgán donucovati k tomu pořádkovou pokutou až do 10.000 Kč, která může býti opětovně uložena.

(3) Nemělo-li uložení pokuty výsledku aneb bylo-li by ukládání pokut zřejmě bezvýsledné, přikročí Ústřední smířčí orgán ke zjištění skutkové podstaty (§ 5). Na tento účinek nedostavení se k smířcímu jednání jest stranu v písemném předvolání upozorniti.

(4) Vyřízení věci smírem může býti učiněno závislým zejména na tom, že strana nahradí peněžnímu ústavu (podniku, ústředí) škodu, závadným jednáním mu způsobenou, i s poplatkem v odst. 1. uvedeným.

(5) Smír, k němuž došlo, vyžaduje ke své platnosti písemné formy. Do smíru jest pojmuti obsah převzatého závazku strany ve formě schopné exekučního výkonu. Vyhotovení smíru, podepsané předsedou smířčího senátu a zapisovatelem a opatřené datem jeho uzavření, jakož i označením stěžovatele a jeho odpůrce, jest titulem pro soudní exekuci.

(6) Smír před Ústředním smířčím orgánem uzavřený má, byl-li řádně splněn, v příčině trestnosti pachatelovy též procesní význam, jako výslovné prominutí trestného činu neb ustoupení od obžaloby podle platného trestního práva. Prokáže-li strana, proti níž stížnost byla podána, že smír řádně splnila, Ústřední smířčí orgán řízení zastaví a zpraví o tom obě strany.

(7) Ode dne, kdy došla stížnost, až do dne, kdy stěžovatel byl Ústředním smířčím orgánem zpraven o tom, že smířčí řízení bylo zastaveno (odst. 3. a § 5, odst. 6.) anebo že bylo od návrhu na potrestání vinníka upuštěno (§ 6, odst. 5.), a navrhl-li Ústřední smířčí orgán potrestání vinníka (§ 6, odst. 4.), až do dne, kdy tento návrh došel příslušného okresního úřadu, staví se promlčení nároků vzešlých z porušení peněžnických norem soutěžních. Totéž platí o lhůtách k trestnímu stíhání a o jeho promlčení.

§ 5.

(1) Odmítne-li strana upustiti od vytýkaného jednání, odstraniti závadný stav nebo po případě nahraditi i škodu i s poplatkem v § 4, odst. 1., uvedeným, anebo selže-li smířčí jednání z jakéhokoli jiného důvodu, přikročí Ústřední smířčí orgán ke zjištění skutkové podstaty. Totéž platí, neprokáže-li strana, proti níž stížnost byla podána, na vyzvání

Ústředního smířčího orgánu, že smír řádně splnila.

(2) Ústřední smířčí orgán, zjišťuje skutkovou podstatu, jest oprávněn zejména nahlížeti do obchodních knih, jejich dokladů a jiných písemností peněžních ústavů (podniků), zjišťovati obsah tiskopisů, jichž ústav (podnik) používá, zjišťovati určité skutečnosti, poměry a zařízení v obchodních místnostech peněžních ústavů (podniků), dále vyslýčati stěžovatele a jeho odpůrce, zaměstnance neb orgány peněžních ústavů (podniků), třebas i v místnostech těchto ústavů (podniků), a vyžadovati různé zprávy nebo vysvětlivky, ať jsou jakékoli povahy, o všech skutečnostech, které pro posouzení případu jsou důležité.

(3) Úkony podle odst. 2. provede Ústřední smířčí orgán Národní bankou československou neb svým zmocněncem. Kdož tyto úkony provádějí, požívají stejné ochrany a jsou stejně trestně odpovědní jako úředníci státní.

(4) Pokud toho zjišťování skutkové podstaty vyžaduje, může se Ústřední smířčí orgán obrátiti na soud se žádostí, aby vyšetřil určité skutečnosti a vyslechl o nich, po případě pod přísahou, určité osoby. O takovém výsledku platí obdobně ustanovení trestního řádu o výsledku svědků.

(5) Po zjištění skutkové podstaty jest poskytnouti stranám příležitost k vyjádření.

(6) Shledá-li Ústřední smířčí orgán po provedeném šetření, že není důvodu k opatření podle § 6, zastaví řízení a zpraví o tom strany.

§ 6.

(1) Shledá-li Ústřední smířčí orgán, že strana porušila peněžnickou normu soutěžní, označí toto jednání ve svém písemném rozhodnutí, které jest odůvodniti, za porušení peněžnické normy soutěžní, při čemž vyznačí okolnosti, které jsou důležité pro posouzení tíže zavinění a trestnosti vinníkovy.

(2) V tomto písemném rozhodnutí uloží se též straně, aby zaplatila Ústřednímu smířčímu orgánu veškeré útraty jemu vzešlé, zejména i útraty se zjišťováním skutkové podstaty, a nahradila stěžovateli poplatek zapravený podle § 4, odst. 1.

(3) Proti rozhodnutí Ústředního smířčího orgánu může strana, jejíž čin byl označen za porušení peněžnické normy soutěžní, podati do 15 dnů odvolání, o kterém rozhodne širší sbor Ústředního smířčího orgánu. Ve svém rozhodnutí určí tento sbor zároveň, kdo má nésti útraty odvolání a jakým penězem.

(4) Rozhodnutí, proti němuž nebylo podáno odvolání neb které širší sbor Ústředního smírčího orgánu potvrdil, zašle Ústřední smírčí orgán se spisy místně příslušnému okresnímu úřadu s návrhem na potrestání vinníka podle § 11.

(5) Ústřední smírčí orgán upustí od návrhu na potrestání vinníka, jestliže strana nejpozději ve svém vyjádření ke zjištění skutkové podstaty (§ 5, odst. 5.) uzná, že porušila peněžnickou normu soutěžní, zaváže se od vytýkaného jednání upustiti, odstraní ve lhůtě, kterou Ústřední smírčí orgán k tomu na její žádost určí, závadný stav a nahradí Ústřednímu smírčímu orgánu útraty (odst. 2.) jakož i stěžovateli poplatek podle § 4, odst. 1., po případě i další škodu jím požadovanou. Od návrhu na potrestání nelze upustiti, jestliže Ústřední smírčí orgán v posledních dvou letech již alespoň dvakrát rozhodl, že strana porušila některou peněžnickou normu soutěžní.

(6) O tom, že bylo upuštěno od návrhu na potrestání, zpraví Ústřední smírčí orgán strany.

§ 7.

(1) Okresní úřad, u něhož byl podán návrh na potrestání pro porušení peněžnické normy soutěžní, provede trestní řízení (§ 11), a uloží-li straně trest, zakáže jí závadné jednání, po případě nařídí, aby odstranila závadný stav přičítící se peněžnické normě soutěžní; o svém opatření, jakmile nabude právní moci, vyrozumí Ústřední smírčí orgán.

(2) Okresní úřad, pokud jde o otázku, byla-li objektivně porušena peněžnická norma soutěžní, rozhoduje na základě skutečnosti zjištěných Ústředním smírčím orgánem, může však z moci úřední nebo na návrh strany požádati o doplnění.

(3) Ústřední smírčí orgán může uveřejniti výměr okresního úřadu v některém odborném časopise.

§ 8.

(1) Podá-li stížnost pro porušení peněžnické normy soutěžní někdo jiný než peněžní ústav (podnik, ústředí), zašle Ústřední smírčí orgán stejnopis stížnosti straně s výzvou, aby se do určité lhůty k ní vyjádřila.

(2) Nedojde-li ve stanovené lhůtě žádného vyjádření neb neshledá-li je Ústřední smírčí orgán postačujícím, aby stížnost mohla býti bez dalšího řízení uložena, aneb má-li Ústřední smírčí orgán i jinak za to, že jest nutno věc podrobněji vyšetřiti, zjisti skutkovou podstatu podle § 5, odst. 2. až 5., a shledá-li, že strana

porušila peněžnickou normu soutěžní, zakročí i podle § 6. Na to budiž strana v písemném vyzvání (odst. 1.) upozorněna.

(3) Ustanovení § 5, odst. 6., platí obdobně i tu.

(4) Byla-li stížnost zřejmě svévolná, může Ústřední smírčí orgán uložit stěžovateli náhradu útrat se zjišťováním skutkové podstaty.

§ 9.

Ukáže-li se v civilním sporu aneb v trestním řízení, v němž jde o otázku porušení peněžnické normy soutěžní, účelným neb nutným provéstí šetření podle § 5, odst. 2., může soud z moci úřední aneb na návrh některé strany požádati Ústřední smírčí orgán o provedení takového šetření; rovněž může si vyžádati posudek tohoto orgánu o tom, zdali určitým jednáním byla porušena peněžnická norma soutěžní. V trestním řízení náležejí útraty šetření k útratám řízení, které jest povinen hraditi odsouzený.

§ 10.

(1) Podrobnější předpisy o činnosti Poradního sboru ve věcech peněžnictví a Ústředního smírčího orgánu, kterou jim přikazuje tento zákon, zejména ustanovení o usnášení těchto orgánů na peněžnických normách soutěžních, budou vydány vládním nařízením.

(2) Ústřední smírčí orgán jest složen ze zástupců organizačních peněžních ústavů (podniků) za předsednictví zástupce Národní banky československé. Podrobnější předpisy o jeho složení, o jeho orgánech a jejich působnosti, jakož i o řízení před nimi budou vydány vládním nařízením. Dokud se tak nestane, platí o jeho složení a o řízení před ním ustanovení vládního nařízení ze dne 23. února 1928, č. 30 Sb. z. a n., jakožto nařizovací předpis podle tohoto paragrafu.

§ 11.

(1) Porušení peněžnické normy soutěžní trestá se, pokud nejde o trestný čin uvedený v § 18, jako správní přestupek na návrh Ústředního smírčího orgánu (§ 6, odst. 4.), okresním úřadem pokutou od 50 Kč do 10.000 Kč nebo vězením do jednoho měsíce. Je-li pokuta nedobytná, uloží se podle míry zavinění trest vězení do jednoho měsíce.

(2) Stíhání tohoto přestupku promlčuje se v době jednoho roku.

(3) Trestní odpovědnost stíhá pachatele, spolupachatele, návodce a pomahače. Členové správních a dozorčích orgánů peněžního

ústavu (podniku) a jeho vedoucí úředníci jsou nadto trestně odpovědní, jestliže zanedbáním povinné péče zavinili, že v peněžním ústavu (podniku) došlo ke spáchání přestupku v odst. 1. uvedeného.

(4) Nelze-li zjistiti osobu za porušení peněžnické normy soutěžní trestně odpovědnou, uloží se pokuta peněžnímu ústavu (podniku).

(5) Z trestního nálezu lze se odvolati do 15 dnů ode dne doručení.

(6) Potrestáním vinníka není dotčeno zákonné právo správních úřadů k jinakému zakročení.

(7) Přesunutí placení pokut uložených podle tohoto paragrafu na peněžní ústav (podnik), v němž se pokutovaný vinník přestupku dopustil, jest zakázáno. Úmluvy tomu odporující nejsou právně účinné.

§ 12.

(1) Kdo jakýmkoliv způsobem úmyslně ztěžuje nebo znemožňuje úkon Ústředního smírčího orgánu směřující ke zjištění skutkové podstaty (§ 5), bude potrestán, není-li čin přísněji trestný, soudem pro přestupek vězením do 14 dnů nebo peněžitým trestem od 50 Kč do 10.000 Kč.

(2) Stejně bude potrestán, není-li čin přísněji trestný, kdo ve zprávách nebo vysvětlivkách, vyžádaných podle § 5, anebo ve svědecké neb znalecké výpovědi před Ústředním smírčím orgánem v podstatných bodech vědomě něco nesprávného uvede nebo zamlčí.

(3) O přesunutí peněžitého trestu podle tohoto paragrafu uloženého platí obdobně ustanovení § 11, odst. 7.

§ 13.

(1) Pořádkové pokuty podle § 4, odst. 2., jakož i útraty uvedené v § 6, odst. 2., a § 8, odst. 4., připadají Ústřednímu smírčímu orgánu; vymáhají se politickou exekucí na výkaz o nedoplatku opatřený Ústředním smírčím orgánem doložkou o vykonatelnosti.

(2) Rozhodnutí Ústředního smírčího orgánu o náhradě poplatku (§ 4, odst. 1., a § 6, odst. 2.) jest titulem pro exekuci soudní.

§ 14.

Úmluvy o výhodách z porušení peněžnických norem soutěžních jsou neplatné; pokud jde o úroky, platí § 16, odst. 2.

Část druhá.

O úpravě úrokové úrovně.

§ 15.

(1) Nestanoví-li Poradní sbor ve věcech peněžnictví nejvyšší úrokové sazby z peněžních vkladů nebo zápůjček, anebo neschválí-li vláda tyto sazby (§ 1), může vláda sama, pokud toho vyžadují mimořádné hospodářské poměry, stanoviti je s náležitým rozlišením mezi různými druhy vkladů a úvěrů na návrh ministra financí nařízením; předtím jest slyšeti Poradní sbor ve věcech peněžnictví a bankovní radu Národní banky Československé.

(2) Vláda se zmocňuje, aby, dojde-li k úpravě úrokových sazeb podle § 1 nebo podle odst. 1. tohoto paragrafu, upravila nařízením obdobně úrokové sazby smluvené i mezi jinými věřiteli a dlužníky; předtím jest slyšeti Poradní sbor ve věcech peněžnictví, Poradní sbor pro otázky hospodářské a bankovní radu Národní banky Československé.

(3) Dokud potrvají úrokové sazby, upravené podle § 1 nebo podle předešlých ustanovení tohoto paragrafu, mohou odpovědní orgánové peněžních ústavů a peněžních podniků, jakož i jiných ústavů a podniků, které přijímají vklady nebo poskytují zápůjčky, vypovědět ve lhůtě jednoho měsíce a dohodou změnit ta ustanovení jednotlivých (zvláštních) dosud nevypověditelných služebních smluv, jež trvale zajišťují nepřiměřeně vysoké služební požitky. Ostatní ustanovení služebních smluv jsou při tom nedotčena.

(4) Nedojde-li ve výpovědní lhůtě k dohodě (odst. 3.), jest vznésti věc na rozhodčí soud, o němž platí obdobně ustanovení § 17 b, odst. 4. až 13., zákona ze dne 10. října 1924, č. 239 Sb. z. a n. (ve znění čl. XXVII. zák. č. 54/1932 Sb. z. a n.).

§ 16.

(1) Úrokovými sazbami (§§ 1 a 15) jest rozuměti netoliko čistý úrok, nýbrž i provisi, správní (režijní) příspěvek a jiná vedlejší plnění, pokud zvyšují skutečně jen kapitálový výnos.

(2) Smluvní ustanovení, jimiž dlužník se zavazuje platiti úrok, který s případnými vedlejšími plněními (odst. 1.) činí více než nejvyšší přípustná úroková sazba (§§ 1 a 15), jsou neplatná.

(3) Úprava úrokových sazeb podle §§ 1 nebo 15 týká se také úrokových sazeb ze

vkladů a zápůjček smluvených přede dnem, kdy tato úprava nabude účinnosti.

§ 17.

Úprava úrokových sazeb (§§ 1 a 15) netýká se sazeb Národní banky Československé ani poštovní spořitelny; rovněž jí nepodléhají úvěry emisní.

§ 18.

(1) Kdo požaduje, dá si slíbiti nebo přijme ze zápůjčky úrok, který s případnými vedlejšími plněními (§ 16, odst. 1.) činí více než nejvyšší přípustná úroková sazba (§§ 1 a 15),

kdo poskytuje, nabízí nebo slíbí z peněžního vkladu úrok, který s případnými vedlejšími plněními (§ 16, odst. 1.) činí více než nejvyšší přípustná úroková sazba (§§ 1 a 15),

bude potrestán okresním úřadem, není-li čin přísněji trestný, pro správní přestupek pokutou od 100 Kč do 100.000 Kč nebo vězením do 3 měsíců. Je-li pokuta nedobytná, uloží se podle míry zavinění trest vězení do 3 měsíců.

(2) Stejně bude potrestán, kdo nemaje koncesí k soukromému zprostředkování úvěru (zákon ze dne 19. srpna 1925, č. 203 Sb. z. a n.), požaduje, dá si slíbiti nebo přijme majetkový prospěch za zprostředkování úvěru. V těchto případech jsou úmluvy o zprostředkovatelské odměně neb o jiném majetkovém prospěchu neplatny.

(3) Ustanovení § 11, odst. 2. až 7., platí i tu.

(4) Před rozhodnutím v případech v odst. 1. uvedených může si okresní úřad vyžádati z moci úřední aneb na návrh některé strany od Ústředního smírčího orgánu posudek anebo zjištění rozhodných skutečností; jde-li však o čin, spáchaný při provozování peněžního ústavu (podniku), platí obdobně ustanovení § 7, odst. 2.

Část třetí.

Závěrečná ustanovení.

§ 19.

(1) Do dne 31. prosince 1934 jest zakázáno zřídití nový peněžní ústav některého z druhů, uvedených v § 2, odst. 1., zákona č. 239/1924 Sb. z. a n. (ve znění zák. č. 54/1932 Sb. z. a n.) nebo nový peněžní podnik (čl. LII. zák. č. 54/1932 Sb. z. a n.), pokud se týká počítí s provozováním živnosti bankovní

a směnárenské; do téže doby jest již stávajícím peněžním ústavům a peněžním podnikům zakázáno zřídití pobočku, exposituru, platebnu, jednatelství neb jakýkoli jiný pobočný závod (vedlejší závod). Povolení státní správy ke zřízení peněžních ústavů tohoto druhu a jejich pobočných závodů, pokud ke zřízení ještě nedošlo, zanikají. Výjimky může z důvodů zvláštního zřetele hodných povolití vláda.

(2) Kdo jako člen správního neb dozorčího orgánu peněžního ústavu, majitel peněžního podniku, a náleželi takový podnik veřejné obchodní společnosti neb společnosti komanditní, společník oprávněný ji zastupovati a věsti její obchody poruší zákaz, uvedený v odst. 1., nebo se porušení tohoto zákazu zúčastní anebo zanedbáním povinné péče zaviní, že k němu došlo, bude potrestán okresním úřadem, není-li čin přísněji trestný, pro správní přestupek pokutou od 100 Kč do 100.000 Kč nebo vězením do 3 měsíců. Je-li pokuta nedobytná, uloží se podle míry zavinění trest vězení do 3 měsíců. Ustanovení § 11, odst. 2. až 7., platí i tu.

§ 20.

(1) Tento zákon nabude účinnosti dnem vyhlášení. Právo vlády stanoviti nařízením nejvyšší úrokové sazby z peněžních vkladů nebo zápůjček podle § 15, odst. 1., pomíjí po 2 letech ode dne vyhlášení zákona.

(2) Zákon provede ministr financí v dohodě s ministry průmyslu, obchodu a živností, vnitra, zemědělství, sociální péče a spravedlnosti.

T. G. Masaryk v. r.

Malypetr v. r.

Dr. Trapl v. r.

45.

Zákon ze dne 1. března 1933,

jmž se určuje pro další leta výše státních záruk za vývozní úvěry, které smějí poskytnuty býti podle II. hlavy zákona ze dne 16. července 1931, č. 121 Sb. z. a n., o podpoře zahraničního obchodu.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Úhrn záruk, které smějí býti podle § 8 zákona č. 121/1931 Sb. z. a n. poskytnuty, stanoví se ve smyslu § 9 řečeného zákona pro druhý rok jeho účinnosti nepřekročitelnou částkou 600,000.000 Kč, do které se včítá neupotřebený zbytek úhrnu, povoleného pro první rok.

(2) Ve třetím roce a letech následujících možno použití pro poskytování záruk za vývozní úvěry — pokud by nedošlo k dalšímu zmocnění — toliko nevyčerpaného zbytku úhrnů z prvních dvou let.

(3) Záruky za pohledávky mezitím splacené

nevčítají se ani do částky uvedené v odst. 1., ani do nepoužitých zbytků.

§ 2.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provedou jej ministři financí a průmyslu, obchodu a živností v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Malypetr v. r.

Dr. Trapl v. r.

Dr. Matoušek v. r.